

СЕКЦІЯ 4. ІНОЗЕМНІ МОВИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Бабушко Світлана Ростиславівна

к. філ. н., доцент, доцент кафедри української та іноземних мов, Національний університет фізичного виховання і спорту України

ВИХОВАННЯ МУЛЬТИКУЛЬТУРНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИЗМУ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Комунікаційно-інтеграційні процеси у сучасному світі поставили нові виклики перед вітчизняними вищими навчальними закладами у підготовці майбутніх фахівців, зокрема для сфери туризму. Серед них – формування мультикультурної компетентності. Питання мультикультурного навчання набули надзвичайної актуальності у зв'язку з входженням України до європейського простору. Одним із ефективних засобів формування мультикультурності є англійська мова, мова міжнародного спілкування, без знання якої нині важко уявити собі сучасного фахівця. Відтак, у процесі вивчення англійської мови за професійними спрямуванням можуть бути вирішені дві вагомні проблеми – формування мультикультурної та іншомовної компетентностей.

Саме явище, а відтак, і термін, що його позначає, є відносно новими у вітчизняному науково-педагогічному тезаурусі. У літературі з цієї проблематики зустрічаються споріднені за змістом терміни – «мультикультурність», «полікультурність», «інтеркультурність» та «кроскультурність». Аналіз їх тлумачень показав, що під ними розуміють «вивчення культури різних народів з метою розуміння сутності культури, як суспільного явища в цілому і формування певних якостей особистості (повага до людей різної національності, толерантність)» [1, с. 110].

Специфіка підготовки фахівців туризму обумовлює і сутність навчання мультикультурності, а саме: навчання загальній міжкультурній обізнаності; специфіці окремої країни чи культури, а також комунікаційній взаємодії між культурами світу. Підготовка фахівців туризму до спілкування з представниками різних культур, рас, націй не може відбуватися без іншомовної підготовки, вони – взаємопов'язані. Їх спільним результатом є подолання мовного бар'єру, запобігання культурним та національним суперечностям, обізнаність із культурою інших країн, виховання поваги до традицій інших народів.

На заняттях з іноземних мов традиційними, однак не менш важливими засобами формування мультикультурної компетентності, є читання автентичних матеріалів широкої тематики. Цей підхід дозволяє:

- інтегрувати різні соціокультурні теми та демонструє універсальний досвід культури людства у різних народів;
- активізувати свою участь у суспільному житті та формувати активну життєву позицію;
- вийти за межі підручника та наблизити навчальний процес до сучасних реалій життя;
- урізноманітнити навчальну програму додатковими текстами про особливості культурного світу інших народів та провести порівняльний аналіз їх традицій та звичаїв, що сприяє розвитку навичок критичного мислення студентів;
- у процесі роботи над проектом з туристичних атракцій чи інших туристичних-культурних особливостей обраної країни розвивати творчі здібності студентів.

Ефективним засобом формування мультикультурності на заняттях з іноземних мов може також стати «Календар подій» (Event Calendar, Current Events), який варто проводити на початку заняття у якості розминки. Студенти по черзі готують коротке повідомлення про події у світі, які їх вразили, та розповідають про них у класі. Використання цього засобу потребує певної попередньої методичної підготовки студентів з подання матеріалу слухачам. Переваги використання такого усного календаря подій є:

- ознайомлення студентів з подіями у всьому світі у різних сферах життя, що розвиває їх ерудицію та мультикультурність;
- можливість виступити перед слухачами-однолітками в якості доповідача;
- розширення політичного, економічного, культурного вокабуляру студентів;
- практика іншомовного мовлення;
- можливість обговорити подію, провести порівняння, висловити своє ставлення тощо.

Цікавим та веселим засобом виховання мультикультурності є ігри, психолого-педагогічну, виховну та розвиваючу ролі яких не можна не оцінити.

Для фахівців сфери туризму, зокрема аніматорів, екскурсіводів, гідів, супроводжуваних груп, важливе вміння поєднувати дві дії, що ніби взаємовиключають одна одну: як підтримати увагу туристів та водночас розважити їх. У ході заняття, коли викладач відчуває, що увага студентів слабшає, вони втомилися, доцільно провести кількахвилинну фізкультурну розминку. В якості розминки проводиться одна із рухових ігор, заздалегідь підготовлених студентами в якості їх самостійної роботи. Мультикультурність цієї гри полягає в тому, що студенти мали завдання ознайомитися із іграми різних країн, обрати для презентації ту, що їм найбільше до вподоби, підготовувати англійською мовою коротке повідомлення про історію її виникнення та

правила цієї гри. Поєднання трьох аспектів: мультикультурного (ознайомлення із іграми різних народів), іншомовного (опис правил англійською мовою) та рухового (розминка) дає цінний навчальний результат, подобається студентам, не займає багато часу, не потребує від викладача напруженої підготовки.

Описані засоби виховання мультикультурності на заняттях з англійської мови є прикладами з власного досвіду автора і не вичерпують всієї повноти методичних прийомів, якими користуються викладачі іноземних мов. Вивчення іноземної мови за професійними спрямуванням може і повинно бути цікавим, веселим, пізнавальним, розвивальним.

Література:

1. Великий психологічний словник // упоряд. Б. Мещеряков, В. Зінченко. – Олма-пресс, 2004.

Барабаш Юлія Миколаївна

*ст. викладач кафедри іноземних мов та
інформаційно-комунікативних технологій АПСВТ
Телефон: 0676832551; e-mail: joblat@ukr.net*

НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ ЗА ПОРІВНЯЛЬНИМ ПРИНЦИПОМ У ФОНЕМАТИЧНИХ БЛОКАХ СЛІВ

Вивчення англійської мови, яка є мовою міжнародного спілкування, неодмінно пов'язано з труднощами під час читання англійських слів, оскільки букви в англійській мові мають декілька звукових варіантів вимови, а правила читання багаті на виключення.

На сьогодні існує дуже багато посібників з навчання читанню англійською мовою, в яких детально описується фонетична структура англійської мови, артикуляція звуків, численні правила читання та пропонуються вправи на формування і закріплення навичок вимови англійських звуків.

Проте невирішеними залишаються проблеми представлення звуко-буквенних розбіжностей, коли вже під час вивчення алфавіту букви подаються на прикладах, які не відповідають їх алфавітному читанню (буква Aa [eɪ]. ілюструється словами **a**pple [æpəl], **a**nt [ænt], де звучить як [æ]; буква Cc [si:]. – **c**at [kæt]; буква Ee [i:]. – **e**gg [eg]; буква Uu [ju:]. – **u**mbrella [ʌm'brelə]; буква Xx [eks]. – **x**ylophone ['zailəfəʊn].). В подальшому вивчення окремих нових букв і звуків часто здійснюється на небагатьох прикладах складних багатоскладових слів з ще незнайомими буквами, буквосполученнями та звуками. Приклади зазвичай ілюструють вживання нового звуку тільки на початку слова.

Дане дослідження має на меті запропонувати систему навчання читанню англійською мовою з урахуванням окреслених проблем на основі